

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FOSZTERESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZE. KESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Szavazattal ...

— január 4.

Készülnünk kell a választásokra s minden magyar polgárnak készülnie kell arra, hogy a nemzet jogai és érdekei mellett szóra szálljon. Hogy a királyi eskü a magyarázat szerint helyt áll-e, vagy sem: az igazán másodrendű kérdés. Szomorú volna, ha Magyarország államisága, a magyar nemzet egész jövője és élete egy királyi eskün fordulna meg. A főkérdés az, hogy maga a nemzet hű lesz-e önmagához?

Erre a kérdésre csakis igenlő választ lehet adni. S ha maguk a tények igazolják ezt a főfogást, akkor csak örülnünk lehet a Tisza-kormány eljövételének. Ha ez a kormány megtanít bennünket arra, hogy a nemzetnek senkiben, egyedül magában lehet biznia, ha ez a kormány megtépi a mocsoktalan királyi bibort és ezzel szemben maga hívja ki az alkalmat, hogy fonséges fénynyel ragyoghasson elő a nemzet szuverén méltósága, alkotmánytiszelete és ideálhűsége: akkor ez a gyászos törekvésű kormány a magyar nemzetnek történelmi győzelemünnepeit kéziti elő régi, adáz ellenségek fölött; az első nagy győzelmet, amely hatvanhét óta a magyar nemzet gondolatát koszorúzta.

Voltaképpen Tisza István gróf miniszterelnökségének nagy tanu-

sága az, hogy a magyar nemzet csak két eszközzel vivhatja ki szabadságát: karddal, vagy szavazattal. Kardunkat bátran tovább marhatja a rozsdá, amíg a hazai iránti hűségünk és szabadságvágyunk testté válhat ama könnyű, röpke pillanatban, amelyben szavazatunkat a választási irodában bediktáljuk.

Hiszen szavazatunkkal nem a választási elnök íródeákjának, hanem a történelem istenasszonyának diktálunk!

Ipar és egyebek.

— január 4.

Van nekünk egy saját külön magyar iparfejlesztő törvényünk (1890. 13. t.-czikk); ez a törvényben megnevezett iparcikkek gyártására alakult vállalatoknak, egyének vagy részvénytársulatok egyaránt kedvezményeket biztosít; a főbb iparok, amelyeket fel akart lendíteni ez a törvény: fémipar általán; fegyvergyártás, vegyészeti ipar, textil ipar, élelmezési conservek; a kedvezmények: 15 évi adómentesség a gyárépületre és az összes adók alól (egyéni üzénél a kereseti adó, részvényes formánál a vállalati adó, ezek pótlékai, ált. jövedelmi pótdadó, utadó, kamarai illeték alól); bélyeg- és illetékmentesség a gyári czélokra szükséges telkek tulajdonjog szerzése körül; az államvasutak pedig önköltséges áron szállítanak anyagot, gépeket, berendezést a gyártáshoz.

Van azután egy másik törvény, (1890. évi 14. t.-cz.), amely adómentességeket biztosít egy olyan banknak, amely a fent jelzett iparágak üzésére vállalkozókat (egyéneket vagy részvénytársulatokat) támogatja, azokat életre kelti; ez volt a magyar ipar és kereskedelmi bank; amelynek gyászos felszámolása még folyamatban van; elég sokszor lehetett róla olvasni és hallani; egyik furcsaság például volt az, hogy a hazai ipar fejlesztésére alakult bank Romániába sok milliót befektetett román petróleum-forrásokba és művekbe; (amelyeket a felszámolás alatt gondolom 12 millió koronáért vett át egy önfelálló, jó bécsi bank), sokáig nem érhettem meg, hogy mennyibe volt ez a magyar iparpártolás; vannak sokan mások is, akik nem értik ezt, bizonyosan valami saját, külön középeurópai agyvelő kell ennek a felismeréséhez; fájdalommasabb a dologban az, hogy a bank már akár a Romániában, akár máshol szenvedett közveszteségek folytán felszámolni volt kénytelen.

A magyar vállalatok egyik-másika szintén befagyott, mások kifejlődtek és megerősödtek; a termékenyítő hatás azonban, amelyet ettől a törvénytől vártak, teljesen alatta maradt a várt eredménynek; igazolva azt az évszázados igazságot, hogy partiális eszközökkel, a fent vázolt uton ipart teremteni nem lehet; hanem igenis lehet már meglevő, életerős gyár- iparban, már kifejlesztett iparállamban az ipart új irányokba, új leleményességre, új terekre elcsalogatni.

Mivel csináltak hát másutt ipari életet? Védővámokkal; a gyártmányok behozatalára vetett illetékekkel; hosszas, bé-

Szerelmi titkár.

Monolog fiatal lányok számára.

Margit (izléses házi ruhában beszalad a szinre. A közönséghez): Mondják kerem, nem találnak valami különös vonást az arcomon? — Igazán nem? Pedig lássák, kell valami bizalomgerjesztőnek lenni rajtam. Vagy nem? Mert máskülöben nem tudom megmagyarázni magamnak, mi oka lehet annak, hogy közel s távolból minden szerelmes ember nekem panaszkodik, nátram ömleng, tőlem kér tanácsot. (Panaszosan.) S el tudják-e képzelni, fel tudják-e fogni ezt a maga borzalmasságában. — Nem hiszem, de megpróbálom megmagyarázni. (Elbeszélően.) Hát van nekem 37 unokanővérem és 29 unokafivérem. Ezeknek átlag kilencven perzentje állandóan szerelmes, s kiknek sebzett szíve mind én tőlem vár enyhítő irt, gyógyító balzsamot. — Korán reggel jön a tüzerönkéntes unokabátyám. (Utánozva.) Drágám, te, mondd meg nekem, mit csinálál te, ha valaki, aki lopva megcsókolt, de akiről tudnád, hogy igen szeret, bocsánatot kérne tőled a merészségeért? Ugy-e megbocsátanál neki? (Könyörögve.) Ugy-e meg?

En biztatom, hogy igen. — Oh, akkor ő is megbocsát, az édes, akit imádom, (páthosszal) mert ha nem, ugy, Isten legyen irgalmas szegény fejemnek. És elrohan. — Jön Klári, a kis hamis, kipirult arcát odadörzsöli az enyémhez, aztán hizelegve sugja. — Te, valamit mondok, de esküdj meg rá, hogy nem mondogd el senkinek, mert ez csak egyedül te tudod. Bizom az esküdben!! (Sugva.) Tudod, a Laczi tegnap szerelmet vallott. Te!! olyan szépen tudta mondani. (Utánozva.) — Klárika, maga az én életvezé- lom. Magáért küzdök, meg az étellel. Öt év múlva ügyvéd leszek, várjon rám és tegyen engem az emberek legboldogabbjává. — Ugy-e szépen mondta és én hű is maradok hozzá. Ő is elmegy és helyet ad a gimnázista öcsémnek, aki — uram bocsá' — a verseit is fel szokta olvasni. — Most is pak- samétával köszöntött be hozzám. Aranyom, ez a huszonötödik, ez meg fogja hatni. Ma a tánciskolában elmondom neki, mert ha elmulasztom, biztos, hogy kiábrándulok belőle. A huszonhatodik versem még sohasem hozott szerencsét. — És elszavalja a huszonötödiket. — (Szavál.) Szívemben égő lán- goló — Olthatatlan szerelem, S arcomon nyugodt mosoly Álarczát viselem. Mert nem

szabad megtudnia. Hogy érte ég a szív. Mely bár örökre hallgatag, De mindörökre hív — és így tovább. (nevet) Oh, mondom, ez biztosan meghódítja a szívét (büszkén) A poéta szívhez talál, — mondja és elegejt. Most aztán Jolán érkezik meg és bájos pirulással adja tudtomra, hogy Kun mérnök megkérte a kezét s tőlem kérdi, mit csináljon, ha a mama előtt is megkérdi: Akar-e a feleségem lenni. — (Utánozva.) Jaj, ugy szőgyenlem magamat. (nevetve.) A csacsi. Végre betop- pan Miczike és ragyogó orczával, de panaszos hangon elmondja, hogy Pali ma ebéd után ott volt náluk könyvért és (Utánozva suttozja) izé, a függöny mögött, hm, nem merem megmondani, ugy-e nem áruisz el senkinek? Tudod, a függöny mögött — megcsókolt. Te, az olyan furcsa volt, — egy igazi puszi. Kaptál te már igazi puszit? (lassan.) Én még nem. — Nekem is ez volt az első, — és én ugy haragszom Palira, hogy többet sohse beszélék vele. — Nem volt itt ma délután? — Én persze megígér- tem Palinak, hogy nem szölok s így hát eltagadtam, hogy én az egész dologról már értesültem.

De hát kerem, ez utóvégre is rokoni bizalmasság. A családban marad. (Sopán-

kés társadalmi fejlődéssel, az alatta nagyra nőtt ipari és kereskedői foglalkozások társadalmi megbecsülésével, az ipari leleményesség, a kereskedői szorgalom az ezekkel megszerzett vagyonállapotnak ép ugy elismerésével és megbecsülésével, mint a mennyi ezekből az őstermeléssel megszerzett vagy karddal ő-szerablott vagyonoknak a történelmi fejlődés útján kijutott.

Anglia túlzóan védvamos irányzata Cromwellnek köszönheti (az 1650-es években) ipara megerősödését; a francia ipart Colbert és a merantisták teremtették meg; Poroszország iparát szintén ennek köszönheti; mi, akik a gazdasági fejlődésben most kezdünk oda érni, ahol a fenti államok már akár szerencsésebb földrajzi fekvés, akár kedvezőbb történelmi múltnál fogva évszázadokkal ezelőtt voltak, csak a védvamos irányzat mellett remélhetjük egységes továbbfejlődésünket; hogy ne csak évszázados múltból idézzek, az Egyesült Államok Carey féle védvamos politikája a múlt század elején ad gyökereket az iparnak a maga rémesen magas tétéleivel; a Mac Kinley, majd a Dingley-bill, amelyek pedig az utóbbi évekből származnak, egyáltalán nem enyhítenek ennek a félelmesen magas védvamos tarifának a tétélein; van az ipar odaát olyan, hogy Európa föl az aczél trustóktól és egyéb jelenségeitől; van a munkásnak nagy munkabére, aránylag azonban drágák az életviszonyok, drága a kenyér, drága a hus; van nyomorgó tömeg is óriási, de van hozzá, a miénkhez összehasonlíthatatlanul több olyan humanitarius létesítmény, a nagyipari és kereskedelmi vállalkozók milliőiből, amelyek ezeken segíteni hivatva vannak; mert hiszen ez az

kodva.) Hanem a többiek. — A multkor bemegyek egy üzletbe és két selymet kérek. A segéd ur odaszal. Kék selymet krmássa! Oh, igen, abban ogy bájos volt. Ránézek Kettőnk közül valamelyik megbolondult — de én nem. Ismételem. Világoskék selymet kérek. — Igenis krmássa, ne tessék olyant venni, mert az csak neki áll jól — Meglepetve kérdem: „Kinek áll jól?” Hát neki krmássa, a le szebb szöke lánynak, aki itt lakik a szomszédban, a Dallos Flórának. — S miközben elsorolja az ő Flórájának összes előnyeit, elad nekem kék selyem helyett sárgát. De hát mit csináljak? — Juli, a szakácsnéak, aki csak olvasni tud, de írni nem, az meg kivavezett szerelmi levelezőjének. Este csak besurran hozzám. (Utánözve.) Drága kisasszonykám, lekem, kszit csókolom, írjon a Janosimnak levelet. Szépet, szerelmeset, mert mi igen szeretjük ám egymást. Tíz hónap mulva kikerül a katonaságtul, oszt, ha jó lesz a termés, megesküszünk.

— Ugy tessék aláírni, hogy „örökké hü a siring a te Juliskád”. És írok forró, szerelmes levelet a Jánosnak. — A levélről jut eszembe. Ma reggel jön a postás és már messziről kiált: Kisasszony szerelmes levél. (Bizonykodva.) Pedig Isten bizony, hogy én még olyat sohasem kaptam, csak egy barátom panaszkodta el rózsaszín papíron, hogy szülei nem akarják annak adni, akit szeret. — Jaj — mondom — postás bácsi, nem kapok én olyat. — Nem-e? Pedig az igen jó ám, mikor az ember szerelmes irást kap. Látja kisasszonykám, még nincs is egy éve, hogy szegény anyjukom, Isten nyugosztalja, meghalt, már én is kapok meg írok olyan levelet. Hja kérem, nem jó az embernek egyedül lenni. Oztán meg helyre kis özvegy asszony, oszt megakadt a szemem rajta, mert hát, hm, ha magamról

ipar fejlődésével lépést tart, a munkás jólétéről gondoskodik.

Nem vonja senki kétségbe, hogy az ipar fejlődésnek természeti előfeltétele: az olcsó erőforrások, mint ezt Svájcban látjuk; de hogy a természeti előfeltételek után a mesterséges feltételek elseje: a védvamos kereskedelem és ipari berendezkedés: ez megint a fent idézett államok történetéből kitetszik; végül kell hozzá társadalmi megbecsülés is; kell hozzá az, hogy a társadalom épp ugy elismerje azt a gyárost, mint a nagybirtokost; pedig mi még nem érkeztünk el eddig.

Nehéz viszonyokat élünk; egyre-másra gazdát es ról a birtok, egyszer a gazda könnyelműsége, máskor a balszerencse nyomora folytán; változnak a cégzablák, feloszlának multtal bíró üzletek és a nehéz viszonyokkal megküzdve, ebben az iparilag egyáltalán nem hivatott, nem kedvezményezett városban a semmiségből ugyszólván felnő két kefégyár; észrevétel nélkül, magára hagyatva, államsegélyek nélkül; természetadta ingyen munkaerő nélkül; szorgalmas emberek kitartó és leleményes munkájából; mikor kezd izmosodni, rászabadul a becsületes, od adó munkának ördöge: a sztrájk; megértik egymást munkaadó és munkás, együtt haladnak tovább a rögs útön! A munka fáradságos, de nemis után: legyen meg a hajlam bennünk, nagyra ecsülni a munkát, szolgáltatási képességük, erkölcsi tartalmuk szerint értékelni embereinket, akkor kijut majd az iparnak és a kereskedelemnek a kellő megbecsültetés; minél rövidebb idő alatt jutunk el ennyire és minél keverebb megrázkódtatás árán: an-

nem is beszéltek, aszondják, hogy az uniformis jól illik, jól nézek ki benne.

(Sohaj.) S így megy ez folyton, felhagyás nélkül és én jóformán szóhoz sem jutok. Örökös panasz és dicsekvés. Engem senki sem kérdsz, nekem csak meghallgatnom lehet. — Azelőtt ha valaki szerelmes volt, elpanaszkodott a holdnak, no bele is halaványult szegény. — De ugy látszik, ez a haszontalan, sápadt égítést megirigyelte az arezom pirosságát és most rám ruhazza az egész hivatalát, melybe már szinte érzem, hogy én is sápadok.

Pedig semmi kedvem hozzá, mert a halaványság nekem rosszul illik. Meg aztán borzasztó, hogy nekem annyit keljen hallgatnom, mikor én is ugy szeretek beszélni. — Csakhogy ha egy szerelmes ember elkezd a szive bajáról beszélni, nincs gát, ami megállíthatná. (S ralmasan.) Segitsenek kérem a bajomon, találjanak ki valamit ellene. — (Az ujját a homlokára teszi.) — Hopp, meg van! — Ugy-e azt mondottam az előbb, hogy a szerelmes embert nem lehet elhallgattatni, hanem végig kell hallgatni. Ilyenformán a dolog igen egyszerű. — Ugy-e, ha én is szerelmes volnék, akkor én is elmondanám másnak és akkor az hallgat, én beszélek. (Jókedvűen.) Nagyszerű szerelmes fogok lenni, az bizony. (Lehangolva.) Igen, ám, de kiba, mert az még sem olyan mindegy. (A közönséghez összetett kézzel): Igen szépen kérem az urakat; szerelmesítsen önök közül valaki magába, de ugy ám, hogy igen szeressem. Ugy-e lesz majd valaki olyan jó. Meglássák, hálás leszek érte. Igen, az leszek és egyelőre ígértem, hogy hálából annak, de most már csak egyedül neki — meghallgatom a szerelmi ömlengéseit.

Manika.

nál szerencsésebbek leszünk, annál kevesebb t ndiját fizettünk el a tanulságokért.

Gaszner Géza.

A tekenősbéka és a nyul.

— január 4.

Ki ne ismerné a régi mesét, amikor a nyul és a tekenősbéka fogadtak, melyikük jut el gyorsabban és előbb a kitűzött czélhoz? Szép, verőfényes nap kezdődött a verseny. A nyul a nagy melegben lehevredett s egyet akart tudni, mert ő pár ugrással ugyis a kitűzött czélnál teremhet. A buzgóság azonban elnyomta s mire fölbredt, álmétkodva látta, hogy a lassu járásu tekenősbéka már elérte a czélt s megnyerte a fogadast.

Ezelőtt körülbelül negyven esztendővel két nemzet indult el az alkotmányos útön: a magyar és a japán. A magyar ősi alkotmányában bizott s hitte, hogy a megmaradt alapon intézményeit fejleszteni fogja és tudja. Bizott abban, hogy a népe hamarosan gazdag lesz, szabad, boldog, független és megelegedett. De közben folytonosan szem előt tartotta Pató Pál urnak híres mondását: „Hej, ráérünk arra még!”

A japánok alapozni kezdtek. Legkiválóbb eszű embereiket szerte küldték a világ minden részébe. Esajátították az európai népek minden tudományát az elektrotechnikától kezdve a haditudományok legapróbb titkáig. Fejlődtek, művelődtek csendben, hangtalanul, szótlanul. Budapesten évek hosszú során át huszötven japán tudós tanult buvárkodott, kutatott a Nemzeti Múzeum poros aktái között s tanulmányokkal és ismeretekkel megrakva mentek hazájukba vissza a fölkelő nap országának fia nem csak fölünk, de mindenfelől, az öt világrészből.

És a szerény, ismeretlen japán tekenősbéka alig négy évtized alatt oly gyorsan haladt a működés és civilizáció versenyterén, hogy ma a legnagyobb európai hatalmasságot, az oroszot alázta porig s bevette annak bevehetetlenek hirdetett hatalmas erődjét, Port-Arturt.

Bevette sokkal rövidebb idő alatt, mint 1845 ben az egyesült európai hatalmak a kevésbbé megerősített Szebasztopolt.

Bevette hosszas és véres tengeri és szárazföldi hadakozások közben s ezalatt megsemmisítette az oroszok félelmes és hatalmas tengeri flottáját és a szárazföldi csatákban és ütközetekben sem lett vesztes egyetlenegy esetben sem.

Ugyancsak egyidőben a japán tekenősbéka diadalával érkeztünk mi, ezeréves alkotmányos Magyarország oda vissza, ahonnan 1867-ben, a kiegyezés megkötésekor kiindultunk. Kitűnt a közel négy évtized alatt, hogy az 1867 iki „alkotmányviszállítás” nem egyéb, mint írott malaszt. Az alkotmány függé addig, amíg a magyar törvényhozás ugy tánczol, amint Bécsben hegedülnek. Ha nem akar ugy tánczolni, akkor keresztül kell gázolni rajta. Vagy ohlopyi parancsossal, vagy alkotmányellenesen.

A magyar kormány, törvényhozás és alkotmány „nagy gyermekek játékszere” maradhat mindaddig, de csakis addig, amíg a „bécsi kéz” politikai sakkhuzásait nem veszélyezi. Minelyest azonban a bécsi kabinetpolitika terveibe belekanalaz a magyar közvélemény s gatlólag áll vele szemben, akkor Magyarország jogait egyszerűen félretolják az utból.

Az ezeréves magyar nemzet tehát hátramaradt a kiegyezés óta, mert kezeit, lábait megkötötte az 1867. Az 1867-ben feladott jogok képtelenné tettek és tesznek a mozgásra, a haladásra, a fejlődésre, a boldogulásra és gazdagodásra.

Nem csoda! Avagy: érintkezik-e a magyar kormány idegen nemzetek kormányával? Köthet-e velük önállóan szerződés-

seket? Nem! A magyar törvényhozás be-
czikkelyezi azt, amit az osztrák köt. Nem-
régiben volt éppen példa ilyen patenses
szerződésre.

Van-e magyar hadseregünk magyar
zászlóval s magyar vezényszóval? Nincs!
Pedig az államiságot a sereg nyelve s zász-
laja képezi s éles e világon.

Anyagi helyzetünk még rosszabb. Oka
ennek az, mert az uralkodó személyének
közössége maga után vonta a vámközössé-
get, amely pedig minden magyar érdeket
áldozatul dob az osztrák ipari érdekeknek.

Es ma, mikor a japán diadalmi tort ül,
mi magyarok pedig alkotmányunknak hal-
lotti torát, mégis bizonyos megelegedés tölt-
heti el keblünket, mert látjuk, hogy van
bíró a felhők felett és áll a vilámos ég!
Az orosz, aki önvédelmi harcunkat leverte,
ma porban hever. Ma nem ismétlődik az a
távirat, amely huszonhét év előtt, midőn
szegény török testvéreinket leverte a muszka,
Pétervárra ment: „Ich gratulire, die Turken
sind vernichtet!“ Nem! Ma mi magyarok
üdvözölhetjük a japánokat, hogy elégtételt
veit a közös ellenségén Világosért.

Es ha a saját magunk bajával annyira
el nem lennénk fogalva, a közvélemény
bizonyára jobban tudná méltányolni a ja-
pán győzelem jelentőségét.

Igy is lehetetlen nem konstatálnunk,
hogy csak az a nemzet kérhet a szabad álla-
mok kerek asztalánál magának helyet, aki
önczélra törekszik.

Es ezzel egyuttal ki van mondva az
ítélet a 67-es kiegyezésre. Ki van mondva,
mert ezután a valódi magyar politikai jelszó
sem lehet más: adassék vissza önmagának
ugy Magyarország, mint Ausztria s próbál-
jon ki-ki meg. lni a maga becsületéből, sa-
ját lábán.

Tanuljunk járni a japán tekenős-
békától!

Hentaller Lajos.

Szertartás

a magyar országgyűlés berekeszté- senél.

Ez alatt a czim alatt adták ki tegnap
a tervezetét az országgyűlés mai berekesztő
szertartásának. Imhol a ceremoniale:

Az ezen ünnepélyre meghatározott nap-
on, a kitűzött óra előtt a magyar ország-
gyűlés mindkét házának tagjai a budai ki-
rályi vár szertartási termében, az ő császári s
apostoli királyi felsége kíséretéhez tartozó
zászlós urak és testőrkapitányok, a főhad-
segéd, a hercegprimás, a magyar királyi
miniszterek, a többi zászlós urak és a püs-
pök az apostoli kereszttel a kihallgatási ter-
emben jelennek meg.

Mihelyt minden rendben van, a ma-
gyar királyi főudvarmester jelentést tesz ő
felségének, mire ő felsége a belső termek-
ből következő kísérettel a szertartási ter-
embe vonul.

Egy udvari főbiztos,
a zászlós urak (párosan),
a hercegprimás,
a magyar királyi ministerek,
a magyar királyi főudvarmester a pálc-
zával,

a magyar királyi főlovászmester, egye-
nesen feltartva a meztelen királyi kardot, s
jobbról mellette.

a püspök az apostoli kereszttel.
Ő császári és Apostoli királyi Felségét
oldalt s mögötte kísérik a magyar királyi
főkamarás, a testőrkapitányok és a főhad-
segéd.

A terembe érve ő császári és Aposto-
li királyi Felsége a trónra lép, leül és fel-
teszi kalpagját, kísérete pedig a mellékelt
helyrajzban kijelölt állásokat foglalja el a
trón oldalán.

Erre ő császári és Apostoli királyi
Felsége az egybegyűlt országgyűléshez be-
szédet intéz, melynek végétével fölkel a

trónról, leveszi kalpagját s a fentebbi rend-
ben belső termembe vonul vissza.

Erre a magyar országgyűlés mindkét
házának tagjai a várkaponában gyülekez-
nek össze. A püspök az apostoli kereszttel
állást foglal az oratorium alatt, melybe ő
császári és Apostoli királyi Felsége nyilván-
os kíséret nélkül vonul, — hogy a Te-
Dumnál jelen legyen.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Megint egy rendelet.

Magyarország kulturája olyan kezek-
ben van, mely mindent meg fog javítani
annyira, hogy nem is vesszük észre a javi-
tatlan tanítói fizetést. Előbb elrendelte,
hogy a tanítónak bört, pálinkát inni nem
szabad. A nagyközönség is olvasta e ren-
deletet. Es most ugyancsak a nagyközönség
élenk részvétele mellett elherdette, hogy a
tanítónak ajándékot elfogadni nem sza-
bad.

Tehát a nagy közönség megmenekszik
egy jogtalan „adóó”, s a szekundák még
az elemi iskolákban is részrehajlás nélkül
kerülnek ki mindazoknak, kiket megillet.
Cupa megvesztegethetetlenség lesz ezután
minden tanító s már a téli disznóölések
id-je alatt vissza is viszi minden nebuló a
hukát-kolbászt, ha valamelyik nénemasz-
szony a tanítónak szánta.

Pedig az igazság kereke jobban forog,
ha kenik. Emlékezem egy rendkívül becsü-
letes főszolgabíróra, aki minden parasztot
bátyám uramnak szólított. Ennek ugyancsak
ajándékot forgott a pennája s a minisztere
még sem zavarta kis játékait, pedig sokszor
kellett viselt dolgarói tudomást szereznie.
Persze a követválasztáskor sehol sem volt
párja ennek.

Egy szegény boltosnak egyik faluban
felmondták a lakást, s hogy megtarthassa
vevőit, a szembe levő házat megvette s ott
ütötte fel a sátorfáját. Kis boltjával nem
volt semmi baj, de volt egy fagyú-olvasztó
üstje is s ebben hébe-korban szappant is
főzött. Ennek az üstnek egy kis sütőházat
akart építeni. Ehez azonban a főszolgabíró
engedelmé szükséges. Rajtot készítetett a
tanítóval tehát s megrirta az instanciát
is. Erre aztán kiszállott a komisszió. A fő-
szolgabíró maga vezette a tárgyalást. Elne-
vezte a sütőházat gyertya- és szappangyár-
nak s a telepengedély megadása czéljából
kihallgatta a szomszédokat. Ezekből mind
azt kerdezte:

— Eltűrik-e, hogy az orruk alatt ol-
vasszák a tenger sok dögszirt.

A becsületes szomszédok ráfelelték:

— Bizony, nem tőrjük.

S a végre? A gyertya s boltost eluta-
sitották a kérelmével.

A boltos szalad a tanítóhoz, hogy
rosszul csinálta az istenciát. A tanító nézi
az irást s azt mondja:

— Hallja Abrahám, ne szidjon engem,
hisz maga a hibás.

— Miért lennék én a hibás?

— Melyik ajtón ment be a főszolga-
bíró urhoz?

— Az irodasajtón.

— Szerencsétlen, ott csak ki kell jönni.

Az ügyes-bajos emberek a konyhaajtón
mennek be.

Abrahám egyet hunyorított.

— Most már értem.

Másnap a kicsi boltból egy pár kiló
kávét, egy nagy süveg czukrot felpakolt s
ugy indult el igazságot keresni. Egyenesen
a konyha felé ment. Ott találta a nagysá-
gát, a nagysága pedig, ha már erre tévedt,
átvezette a lakószobába s a főszolgabíró ur
ebből tudta, hogy rendben van minden s
az építésre az engedelem nyomban meg is
adatott.

Ezzel a kis történettel csak azt aka-
rom bizonyítani, hogy milyen jó kereszté-
nyek a magyar ministerek: ott tiltják meg

az ajándék elfogadását, ahová nem visz-
nek, de ahova eleget visznek, ott észre sem
veszik.

De hogy miért kellett megint a tani-
tót szegényíteni meg, ezt már értse meg
más, mert én erre képtelen vagyok.

Kefe.

**A ref. lelkészek fizetésjaví-
tása.** Az egyházkerületi pénztárhoz
megérkezett a vallás- és közokta-
tásügyi miniszteriumtól, a tiszán-
tuli egyházkerület ev. ref. lelkészei-
nek kiegészítő fizetése (Congrua).
Az 1905. év első felére 1234.0 kor.
1 fillér. Ezt az összeget az egyház-
kerületi pénztár 8 nap alatt küldi
szét a lelkészeknek, nyugták elle-
nében.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán „A tékozló”, Regényes tündér-
rege.

Csütörtökön „Heidelbergi diákélet”,
színmű.

Pénteken „Utazás az özvegység felé”,
vizjáték.

Szombaton „A görög rabszolga”,
operett.

Vasárnap d. u. „A kornevillei haran-
gok”, operett, este először „Berndt Róza”
színmű.

A kornevillei harangok. Plan-
quette finom zenéjű operetteje tegnap
szép közönséget vonzott. Egyszerű, bájos
melódiai most is jól esnek az új operet-
tek bizarr zenéjétől elgyöttrött fülnek. Az
előadás azon a nivón állott, melyet már
megszoktunk. Sugár Aranka Serpolette
szerepében érvényesítette szép hangját,
zajos sikere volt ebben a szerepben és
nemcsak gyönyörű énekével, de pompás
játékával is kivívta az elismerést. Kré-
merné Germainje sok kívánnivalót hagyott.
Karacs triss, erőteljes tenorja meglepe-
tő szerűen hatott. Mezei szépen énekelt,
de unalmas Henry volt. tempóit nagyon
elnyújtotta Szilágyi Gáspár apót adta,
játékában sok volt az igazi drámai erő
és szorgalmának méltó jutalmát nyerte el
a közönség elismerő tapsaival. Krémer a
bíró szerepét sok derült vonással ruházta
fel. A zenekar jó volt. Az énekarok
összhangzó működése Huber karmester
szorgalmát dic-éri. A közönség elismerés-
sel nem fukarkodott Sugár Aranka két
diszes virágállványt kapott.

Színházi hírek. Ma kerül színre Rai-
mund 3 szakasos regényes tündéregéje
„A tékozló” a legutóbbi szereposztással.

Szorgalmasan folynak a próbák a
„Berndt Róza” című 5 felvonásos színmű-
ből, melynek vasárnap este lesz a premierje.
A színmű jobb szerepeit Jeszenszkyé Irén,
Arday Ida, Kovács Gizella, Csiky László,
Palágyi Lajos, Sebestyén Géza, Csontos
Gyula és Magasházy János játsszák.

Holnap tartják az első színpadi próbát
a „János vitéz” című operettből. A cím-
szerepet Rózsa Lili fogja játszani.

A függetlenségi eszmék diadala.

Az Apponyi és Ugron párt belépése a Kossuth pártba.

— január 4.

1905. január 3-ika aranybetűkkel lesz bevésve a magyar politikai küzdelmek évkönyvébe. Tegnap este valósággal történelmi jelenetek és pillanatok folytak le a függetlenségi és 48-as Kossuth párt körhelyiségében. A mi hónapok előtt még álomnak is merész lett volna, az megtörtént a maga valóságában. Nemcsak a függetlenségi párt két arnyalata olvadt egybe, de belépett a pártba az eddigi 67-es alapon állott teljes Apponyi párt is.

Mindaz a lelkesedésnek, meghatottságnak olyan jelei és olyan kinyilatkoztatások között történt meg, hogy a szónokló vezérek hangja elosuklott a meghatottságtól, a jelenlévők szemeit pedig elfutották a könnyek. Aki eeket a percekét átélte, az nem felejtí el soha.

Ha Tisza István látta volna, hogy alkotmányromboló műve miként hozta össze egy szívvé, egy lélekké ezt a három ellenzéki partot, bizonyára felkiáltott volna: „Nem ezt akartam én!”

Az egyesülésnél elhangzott beszédek minden egyes mondata rendkívül súlyos bíró kijelentés volt. Zugott is a taps és éljenzés folyton. Amidőn pedig Apponyi Albert gróf, az immár 48-as valóságos belső titkos tanácsos, elmondotta belépését megindokoló gyönyörű, történelmi időt jelentő beszédét, egyetlen szem nem maradt szárazon. A teljes meggyőzés hangján mondomta:

— Senki sem vádolhat azzal, hogy hamar vesztettem el türelmemet, hiszen harmincz esztendőig küzdöttem politikai ideáljaimért szívós reménységgel. És most is, november 18-ika után is megvártam, míg annak az alapnak, amelyre politikám megvalósítását építettem, utolsó bástyája ledől. És ez ma ledől!

Majd kezét nyujtva Kossuthnak, általános, mely megindultság között mondomta:

— Kossuth Ferencz, te november 18-án egy kéressel fordultál felém. Ezt mondtad: „Apponyi Albert, jöjj hozzánk, küzdj velünk!” En akkor adósd maradtam a válaszszaal. Most megfelelek rá: Hívtál, itt vagyok, itt vagyok, itt vagyok! És mi belépünk fenntartás nélkül, közös alapelvünknek megvalósítására, Magyarország függetlenségének kivívására!

Óriási hatása volt a szavaknak! A két vezér összeölekezett s ezt tették pártjának tagjai is az új politikai testvérekkel. Az öröm pirja ült minden arczon. Majd felhangzott az egyes új Kossuthistákat éljenző kiáltás: Eljen gróf Károlyi István! — Eljen Batthyány! — Eljen Zichy Jenő! — Eljen Gulner! És ez így ment percekig, kéz kezét tartva és szorongatva.

Kedves, megható volt a Szederkényi-párt belépése, illetőleg visszatérése az anyapártba. A régi elvtársak feledve a sok ádáz torzalkodást, szeretettel borultak egymás keblére. Szederkényi Nándor keresetlen, szép szavai, amelyekkel a belépésüket bejelentette, mélyen megindítottak mindenkit. Kossuth Ferencz nagy meghatottsággal mondomta, Szederkényi kezét szorongatva:

— Lám, amit nem tudott senki megcsinálni, ime megcsinálta az erőszak!

Szederkényiek is, mind a 11-en, együttesen léptek be a Kossuth-pártba.

Egész este méltó és állandó figyelem tárgya volt Kossuth Ferencz, aki talán soha boldogabb percekét még nem élt át, mint ezen az estén. Arca a boldogságtól és meghatottságtól tükröződött. Hangja a beszédek alatt a megindultságtól reszketett és szemeit nem egyszer futották el a könnyek. Üdvözlővaien, melyekkel a belépőket fogadta, amíyásokkeresetlenek voltak, olyan szívből jövő. Iz azi melegséggel tölthették el a belépők szívét is.

— Az én szerény hangommal köszöntelek benneteket — mondomta — de talán az én hangommal azok a nagy szellemek is szólnak hozzátok, akik előttünk küzdöttek a szabadságért, a hazáért!

NAPI HIREK.

Testvérgyilkosság az újföldi tanyán.

Egy 4 év előtti gyilkosság felfedezése.

— január 4.

A debreczeni csendőrpáncsnokság egy négy év előtt elkövetett rejtélyes gyilkosság ügyében folytat pár nap óta vizsgálatot.

Egy feljelentés folytán egy négy év előtt elkövetett gyilkosság részleteit bogozta ki és kézre kerítette a gyilkost, aki nem más, mint a meggyilkolt testvére és akit a gyilkos még életben levő testvére adott a csendőrök kezébe.

Az eset részletei a következők:

Négy évvel ezelőtt, 1900. január hó 22-én Debreczen és Vámospéres az 5. és 6. ik szamu őrház között avasuti síneken halva találtak Lókodi Károly Újföld 54. sz. lakost, gazdálkodót.

A vizsgálat, a körülmények azt mutatták, hogy Lókody baleset áldozata lett, a vonat elgázolta.

Az eset feledésbe merült, senki sem gondolt rá, míg most hétfőn reggel váratlan meglepetés történt.

Nevezett nap reggelen 9 órakor a debreczeni csendőrség Széchenyi-u. laktanyájában megjelent Lókodi József újföldi lakos, a meggyilkolt testvérbátyja és bejelentette, hogy Lókodi János, az ő testvér öcsese ötlet agyonütéssel, illetve úgy fog járni, mint Károly bátyja, kit ő gyilkolt meg 1900. január 22-én és hogy a gyilkosság gyanuját elhárítsa, a vonat elé fektetett.

A súlyos vád, az állítólagos gyilkosság előzményeit és okait Lókody József a következőkben adta elő a csendőrség előtt:

Ö — Lókodi József vadházasságban élt éveken át egy Hódosy Eszter nevű nővel.

Ennek az asszonynak, — mint utóbb megtudta, mind a két testvérenek, az állítólag meggyilkolt Károlynak és Jánosnak is viszonya volt.

János és Károly egy alkalommal összeszólkalkoztak az asszonynál és emiatt összeveszttek.

Ennek az összeveszésnek következménye — a vallomás szerint — az lett, hogy még aznap este János Károly bátyját megölte. A holttestet a siapárra fektette és így a gyilkosság gyanuját teljesen elhárította.

A gyilkos testvér ezután tovább folytatta az asszonynyal viszonyát.

Lókodi József a feljelentő megtudva, hogy testvére viszonyt folytat az ő asszonnyával, szóváltásba keveredett testvérével és emiatt később is gyakran összezördültek.

Ilyen alkalmakkor rendszeren agyonütéssel fenyegette és hozzátette, hogy úgy fog járni, olyan sorsra juttatja, mint Károly bátyjukat.

Újév első napján ismét hevesen összezördültek az asszony miatt és öcsese most még fenyegetőbban lépett fel ellene és kijelentette, hogy legközelebb úgy fog vele is elbánni, mint Károly bátyjával cselekedte.

Ez volt a Lókodi vallomásaiban.

A csendőrség a meglepő felfedezés után nyomban megkezdte a nyomozást. Több tanut hallgattak ki és pedig Hodos Sándornét, Dózsa Sándort, Illyés Esztert és Hodos Sándort, kiknek vallomása megerősít

síti azt, hogy tényleg Lókodi János gyilkolta meg Károly testvérét.

Az állítólagos gyilkost is kihallgatták, de az tagad.

A vizsgálatot a csendőrség folytatja és még több tanut hallgatott ki, akik állítólag megerősítik a gyilkosságot.

— **Lesz-e házberadó.** A város belterületén a lakrészek összeírása serényen folyik. A kiküldöttek e hó végére befejezik a munkálatot és akkor egybevetik a külsőségen és belterületen elért eredményt. Az eddigi jelek azt mutatják, hogy a bérbe nem adott lakrészek száma felülmúlja a bérbeadott lakrészek számát és ez esetben Debreczen polgárságát nem terhelhetik házberadóval.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.**

A városi közigazgatási bizottság holnap délután tartja rendes havi ülését Domahidy Elemér főispán elnöklésével.

— **A pénzügyi palota építése.**

A pénzügyi palota építése ügyében a tárgyalások folynak a város és a pénzügyminiszterium között. A részletekről ez idő szerint még korai beszélni, és az sinca még eldöntve, hova épülne a pénzügyi palota. Abba, hogy a Csapó-utcán és a Degenfeld téren több magánházat kisajátítsa a város, melyek a város istállója és a mezőrendőrkapitányság épülete között fekszenek, a város nem mehet és nem is megy bele, így tehát csak merő kombináció, hogy erre a helyre tervezik a pénzügyi palotát.

— **A vármegye közigazgatási bizottsága** Domahidy Elemér főispán elnöklésével e hó 9-én délelőtt 9 órakor tartja ülését.

— **A százéves Csokonai ünnep.**

A „Csokonai Kör” százados emlékünnepe rendező bizottság 1905. év január hó 6. napján pénteken délután 4 órakor az ev. ref. kollégium kis tanácstermében ülést tart. Tárgyak: 1. Jelentések. 2. A szakbizottságok teendői.

— **Elhunyt urinő.** Korody Sándorné, Korody Sándor szigeti jogakadémiai tanár, ismert poéta fiatal neje elhunyt.

— **Katonai kinevezések.** A Rendeleti Közlöny tegnapi számának hirádaása szerint a király a 39-ik gyalogezrednél dr. Kuczián Gézá, dr. Hajdu Dezsőt, Róth Kálmánt, Katona Mihályt, Liebhardt Kálmánt, Majorkovics Elemért, Bisothka Jánost tartalékos hadnagyokká, Szametz Ferenczet, Faragó (Földman) Miksát és Schauer Gábort tiszthelyettesekké, Kóbor Kornélt, Fridrick Gábort, Molnár Jenőt, Erdélyi Andrást, Bachl Ernőt, Tunyoghgy Emilt, dr. Deák Sándort, Balogh Sándort, Krausz Róbertet és Kjár Istvánt hadapródokká, a 7-ik huszárezrednél Glac Bélát, Wertheimstein Henriket, Molnár Ferenczet, Bély Kálmánt, Lichtmann Jenőt és gr. Keglevich Miklóst hadnagyokká, Szunyogh Andrást, gróf Teleky Gézá és Miskolcay Jenőt hadapród őrmesterekké nevezte ki.

— **Esküvő.** Dr. Farkas Ignác, a debreczeni ügyvédi kar rokonszenves, fiatal tagja e hó 10-én esküszik örök hűséget Szilágyosmlyón Kálmán Kornélikának, dr. Kálmán Lajos városi t. orvos leányának.

— **A József főherceg szanatórium egyesület** Budapestén a királyi bérházban vonzó kiállítást rendezett azon nyeresémtárgyakból, melyeket február 25-én föltétlenül ki fog sorsolni. A kiállítást állandóan sokan tekintik meg. Ott csillog-ragyog tündérfényben a 22 000 koronás főnyeresémy 635 brillant köve. Valóságos látványosság

számba megy a 660 kötetből álló művészi kivitelű könyvtár, melynek szépírányá-élen-ken dokumentálja, mire képes a magyar ipar. Mahunka Imre es. kir. udvari szállító izlését dícséri. A Nimródok a vadászfőlsze-relés iránt érdeklődnek. 780 nyerepménytárgy hívja föl a jótékony szívek emberszeretét, siessenek egy sorsjegyet, melynek ára egy korona, venni, most a mig értékes nyere-nyeremény tárgyak nyeremény-esélye biz-tatja őket, másrészt a népszanatóriumok alapjánuak gyarapítását eszközlik.

— **Az iparos kör bálja.** Február hó 5 én tartja az „Iparos kör“ a Bika díszter-mében téli táncmulatságát. — A rendező bizottság élén maga az iparos kör elnöke Biczó Gyula áll. A meghívókat a héten küldi szét a rendezőség. Ezen mulatságról azért is örömmel adunk hírt, mert, amint a multak igazolják, az iparosok ezen mulat-sága volt mindig a legsikerültebb és a leg-szebb anyagi haszonnal záró mulatság.

— **Felülfizetések.** A „Kossuth dal-kör“ 1904. december 31-én tartott dal-es-télyén felülfizettek: Kertész János 4 korona, Ungvári Imréné 2 kor., Erdős Béla 2 kor., Tóth József 2 kor., Bálint József 1 kor., Kovács Andás 1 kor., Dudás Bertalan 2 kor., Guthán József 2 kor., Nagy Gá-bor 2 kor., Kosztovszky Bertalan 2 korona, Lehman László 2 kor., Álföldi Ferencz 1 kor. Közszánnal nyugtázza Kalmár Ignác pénztáros.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimuta-tásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozásokat jelen-tették be: Iván Mihály r. kath. 36 éves, Schvarcz Elek izr. 14 napos, Szabó Lajos ev. ref. 1 napos, Csuzi Jánosné ev. ref. 42 éves, Némethi Ferencz ev. ref. 3 éves, Özv. Burián Jánosné született Boksa Mária róm. kath. 77 éves, Hanczi Lajos János r. kath. 16 hónapos, Koszorus Kálmán ev. ref. 5 éves, Molnár Juliánna ev. ref. 14 éves, Ko-lozsi Mihályné ev. ref. 43 éves.

— **Az ipartestület előljárósági ülése.** Holnap tartja az ipartestület előljá-rósági ülését, amely különben igazgatósági ülése is. Ezen az ülésen a mult havi mű-ködsérről számol be az ipartestület, vala-mint ez az ülés rendeli el azon előljárósági tagok betöltését, akiknek mandátuma az elmúlt év végén lejárt.

— **Felhívás.** Az 1904. évre szóló hadmentességi díj kivetési lajstrom teljesen elkészülvén, folyó 1905. évi január hó 7—15-ik napjain a városháza, (emelet 30. sz. a.) hadmentességi díj nyilvántartási helyiségében 8 napi közszemlére lesz ki-téve. Miről az érdekeltek oly felhívással értesítenek, hogy a lajstromot megtekin-teni saját érdekükben el ne mulasszák, — mert esetleges felszólítások csak a köz-szemlére tételt követő 15 nap alatt vehetők figyelembe. Debreczen, 1905. január 2. A városi adógyosztály.

— **Apró tolvajok.** Leszkay János és Füzesi András, még alig töltötték be 10-ik életévüket a lopás mesterségében elég ügye-séget fejtettek ki. Tegnap Csanak üzletébe tértek be ozukorkát venni és mig az egyik vásárolt, a másik egy üveg likört ellopott. Tetten érték őket s átadták a rendőr-ségnek.

TÁVIRATOK.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Az országgyűlés feloszlata.

A trónbeszéd.

Budapest, jan. 4. Az országgyűlést ma délelőtt 11 órakor a király trónbe-szédével feloszlatta, így tehát még e hóban megkezdik az egész országban a képvisel-választásokat.

A feloszlatastról a következő távirati értesítést vettük:

A kormány Tisza István miniszterel-nök vezetésével, követve a kormánypárti képviselőktől pont 11 órakor jelent meg a trónteremben.

Utközben a kormányt és táborát foly-ton abezugolták.

Pár percetel 11 óra után huszár-tábornoki egyenruhában megjelent a trón-teremben a király.

Tisza István miniszterelnök átnyuj-tott: a felségnek a trónbeszédet, melyet a király érczes hangon olvasott fel és amely a következőket tartalmazza:

Bizalommal és reménységgel üdvö-zöltük önöket az országgyűlés megnyi-tása alkalmából. Hosszu sorozata a meg-oldásra váró feladatoknak állott az or-szággyűlés előtt.

Fájdalom, ezeknek a feladatoknak csak csekély részét sikerült megoldani. Az országgyűlés elején történt mindez, de később a parlamenti helyzet bonyadal-mának hosszu sorozata akasztotta meg azt, hogy az országgyűlés az eléje tűzött feladatokat megvalósíthassa.

A trónbeszéd ezután felsorolja azokat a törvényjavaslatokat, melyeket az or-szággyűlés letargyalt, majd így folytatja:

A közelmúlt tapasztalatai és a parla-menti helyzet arra indították a kormányt, hogy a házszabályok módosítását tűzze napirendre. Ez a kérdés oly válságos helyzetet teremtett, melyből a kibontako-zás rendes, békés uton ki van zárva.

Ez tette szükségessé, hogy alkalmat adjunk a nemzetnek szabad megnyilatko-zására.

Majd a király és a nemzetközötti vi-szonyt fejtegeti a trónbeszéd majd így végzi a király a trónbeszédet:

A király és nemzet közötti egyet-értés megértésére szükség van a nemzet állásfoglalására.

Ezen oknál fogva a jelen ország-gyűlést berekesztjük és feloszlátjuk.

A trónbeszéd felolvasása után gyenge éljenzés hangzott fel és a király elhagyta a tróntermet.

A disszidensek megjelentek a trón-beszédnél, a néppárt két tagja Zichy János gróf és Meszlényi is jelen volt.

Katonai egyenruhában Münnich, Wolf-ner és Sándor Pál jelentek meg.

A trónbeszéd után a képviselők a vár-kápolnába vonultak. Tedeumot hallgatni.

A király — Apponyiról.

Budapest, jan. 4. A királyt még tegnap este értesítették, hogy Apponyi és pártja elhagyta a 67-es alapot és belépett a Kossuth-pártba. A király megilletőve hallgatta a hírt és csak ennyi volt a meg-jegyzése:

— **Ma nagyon szomorú na-pom van.**

Tőzsde.

Budapest, január 4.

Január 1-től kezdve a tőzsdei árakat 100 kilogrammonként jegyzik.

Buza	1905 áprilusra	20.12	—
Buza	1905 októberre	17.50	—
Rozs	1905 áprilusra	15	—
Rozs	1905 októberre	—	—
Tengeri	1905 májusra	15.66	—
Zab	1905 áprilusra	14.28	—
Zab	1905 októberre	—	—

Készaru 10-el olcsóbb.

Letartóztatás és öngyilkosság.

— január 4.

Szenzációs eset tartja izgalomban Brassóvármegye intelligens közönségét.

A Brassó közelében levő Tatrang köz-ségben ugyanis nagy tűzvész volt, mely teljesen elpusztította a Szonda Péter és Giró János köztisztelőben álló nagykereskedők kétemeletes házát, az abban levő nagy üz-letet és az összes berendezéseket.

A nagy szenzációt azonban nem anny-nyira a tűzvész, mint annak előzményei és következményei kelettek.

Az első magyar általános biztosító tár-saság kérésére — minthogy az intézetnél 63 000 korona erejéig érdekelve volt a tűz-ből kifolyólag — vizsgálat indult meg. A vizsgálat során kiderült, hogy a tűz gyujto-gatásból keletkezett s a tettesek maguk a háztulajdonosok voltak.

A szenzációs eset részletei a követke-zők: A tűz olyan erővel tört ki, hogy az oltás teljes lehetetlen volt, mert majdnem egyszerre gyuladt ki az épületnek minden része. Az emeleten kezdődött a tűz, de egy pillanat alatt belekapott az emelet padozatába és azon áttörve a boltba is behatolt. Délután 3 és 4 óra között már az egész épület lángban állott és este 6—7 óra között már annyira leégett, hogy a tűznek a to-vábbterjedésétől többé nem lehet tartani.

A vizsgálatot nyomban megejtették s kiderült, hogy ugy az emeleten, mint lent a földszinten az üzletben, a szoba falain petróleumba áztatott vattacsomók voltak elhelyezve és ugyanilyek voltak a padozat hasadákaiba bedugdosva; a boltban a ruhák és az áruk petróleummal voltak bekenve és leöntözve, ugyanigy a szoba padlója ugy az emeleten, mint a földszinten. Egyes kü-lönböző helyeken petróleumos kannák vol-tak tele petróleummal felállítva.

Kétséget kizárólag beigazolódott, hogy a tűz gyujtogatásból származott s a gyuj-to-gatók maguk a tulajdonosok. Az egyik tulajdonost, Szonda Pétert már le is tar-tóztatták, Giró Szász János pedig a letar-tóztatás előtt öngyilkossá lett.

A szabad szerelem országa.

— jan. 4.

Mialatt Washingtonban már hosszu idő óta arra törekcszenek, hogy a mormon-nok között még a titkolt többnejűségnek is teljesen véget vessenek, a Csendes Oceán partján egy kolónia alakult, a melynek lakói a szabad szerelem hívei s ezt nem restellik nyíltan be is vallani.

A gyarmat alapítóját James F. Mor-tonnak hívják s e napokban New Yorkban járt, ahol meginterviewoltatta magát. Ő a Howard egyetemen tanult s különösen nem-zetgazdaságtannal és a divatos szociológiá-val foglalkozott. Tanulmányai befejeztével teljesen a legtökéletesebb individualizmus eszméjének szentelte magát, amely persze a szabad szerelmet is magában foglalja. Mor-ton 35 éves, külsején meglátszik, hogy magában egyesíti az álmodozó fantasztát és a világosan gondolkodó realistát. Esz-méit meggyőzően tudja előadni; ellentmondás soha sem hozza zavarba.

Uj gyarmatát röviden „házá“-nak ne-vezi, mint mondja, ebben csak egy törvény van, az, hogy senki két acre földnél töb-bet nem vehet birtokába.

Ennyi terület elegendő, mert a föld ott nagyon termékeny s kertészetre és bor-tenyésztésre használva, el tud tartani egy-egy családot, mert a közel fekvő Tacoma város jó piactermékek számára. Természe-tesen van az uj gyarmatban néhány közö-

sen kezdeményezett iparvállalat is, de persze nem sok, mert a gyarmatnak most még csak 15 lakosa van. Van azonban ott már is szép nagy park, egy iskola, egy csarnok gyűjtemények számára, vannak jó utak a szomszéd községek felé s egyéb ilyen hasznos berendezések. Minden újítás fölött az egész gyarmat szavaz a többség akarata teljesül, de viszont a kisebbség nincs kötelezve résztvenni az új vállalkozás terheiben.

Az alapelv, mely szerint a kolóniát kormányozzák, igen egyszerű, tudniillik minden ember azt teszi, amit akar. Vannak pl. férfiak, akik női ruhába járnak s ebben senki sem akadályozza, sőt ki sem nevezi őket. A „házában“ a szabad szerelem az uralkodó, de vannak azért házasságok is. Morton maga híve a szabad szerelemnek és azt vallja, hogy ez nem vezet a két nem szenvedélyeinek elfojlására, sőt ellenkezőleg. Azt mondja, hogy a jövő ebben igazat fog neki adni. Csak azt sajnálja, hogy a kolónia aranyai nem nagyobbak. Utál arra, hogy a szabad szerelem mellett is igen gyakori, hogy az egymást szerető párok egész életüket együtt élék át s csak azok válnak, akik egymásnak terhére vannak.

Az ilyen válás sem időz azonban ott elő gyűlölködést; a válofélék ezután is jó barátok maradhatnak. A gyermekekről pedig mindig gondoskodás törénik. Morton szerint egyedül az a helyes együtt élés, amely szabad akaratból jött létre s szabad akaratból bármikor felbontható, ha a felek észrevették, hogy nem egymáshoz valók. Minden kényszerítő házasság és együttmaradás erkölcstelen. A kolóniában gyakran rendeznek mulatságokat s irodalmi felolvasásokat is. Eldig fordult már elő egy-két kellemetlen vizzály is, de ezt Morton a kezdeti nehézségeinek tudja be.

VEGYES HIREK.

* Pénzhamisító közts. sa.ági elnök.

Egy kis közép-amerikai köztársaságok, San-Domingónak volt elnökét, Sam tábornokot állami bankjegyek hamisítása miatt életfogytig tartó fegyházra, feleségét tizenöt évi fegyházra, volt minisztereit öt-öt évi fegyházra ítélték — in contumaciam. Sam tábornok ugyanis bukása után családjával és miniszterekkel vitorlázott a nem messze fekvő St. Tamás szigetére, mely a dánok birtokában van, s ott gondtalanul él abból a pár millióból, melyet kormányzása utolsó hónapjaiban azzal szerzett, hogy a bankjegyek nyomtatásánál nem kimélte a papírost és a nyomdászt. Az így nyomtatott bankjegyeket azonnal be is váltotta külföldi pénzekre s így San-Domingo államot bizonytalan összeg erejéig, de bizonyosan milliókkal megárosította.

* A hajlíthatatlan ember. A bécsi büntetőtörvényesek hatodszor ítélt tegnap el egy embert, akit rossz természete kevert bajba mindig, s aki ugyanebből az okból mar esztendőnk óta nem tud kigázolni a bájból. A szerencsétlen embert Forster Mihálynak hívják. Harmadfél évvel ezelőtt, miután panaszos állt a járásbírósnak, s mivel a pört elveszítette, elkeseredésében megverte az ellenfél ügyvédjét. A szilaj embert alig tudták megfékezni. Újra bíróság elé került azért, de most már vádlott volt s a tárgyaláson olyan indulatos volt, hogy előbb rendbírságra ítélték, azután elzárásra. Így történt, hogy minden tárgyaláson, a melyen elítélték, magaviseletével újabb pörre adott okot. A legutóbb tartott tárgyaláson, amelyen a tegnap kimondott ítéletre adott okot, székkel fenyegette meg az elnököt, a börtönőröket pedig eltaszította. A tegnapi tárgyaláson azt indítványozta a védője, hogy fígyeltessék meg az elmebeli állapotát, a bíróság azonban megtagadta ezt a kérést azzal a megokolással, hogy Forster ép elméjű, de nagyon indulatos és makacs ember, akit a büntetésekkel meg kell puhítani. A bíróság négy hónapi fogság-büntetésre ítélte.

IRODALOM.

Ha megcsal az élet...

— Puskin. —

Ha megcsal a sanda élet,
Ne bántson bu, se harag
Jobb napok is majdesak érnek,
Ami késik, nem mulik.

Él a sziv csak a jövőben,
A jelen csak but szerev,
Minden emul az időben
S ami elmult — kellemes.

Fordította: Szabo Endre.

A kivándorló zsebkönyve, mely most jelent meg a Légrady Testvérek kiadásában régóta hiányzó és szükséges könyv. Az a sok ezer magyar, aki évente Amerikába vándorol, ugyiszólván vaktába megy neki az új élet küzdelmeinek, — vagy ami még rosszabb, a lelkiismeretlen kivándorlási ügynökség hazug prospektus-aiból teljesen fonák és téves fogalmat szerez azokról a viszonyokról, amelyek közt boldogunia vagy pusztunia kell. Ez a magyarazata annak, hogy a legtöbb magyar kivándorló, aki nem mulatni vagy szórakozni, hanem megélni megy Amerikába, keservesen csalódik az új világban, ahol minden, de minden egészen más, mint itthon. Ennek a keserves csalódásnak akarja elejét venni „A kivándorló zsebkönyve“, amely elkíséri a vándorlót, hazulról egészen az újvilágba, hasznos tanácsokat és őszinte, őszietlen felvilágosításokat ad neki mindenről, ami magára a kivándorlásra s ezen túl az Amrikai viszonyokra vonatkozik. A könyvnek tehát egyedüli célja, hogy a kivándorlót támogassa, helyes irányban vezesse, és a legszükségesebb utasításokkal ellássa. Tanító, jegyző, lelkész, akikhez bizalommal fordul a nép, sokat megmagyarázhatnak ebből a kis utmutatásból a kérdezősködőknek s sok jó tanácsot láthatják el a kivándorlás nehéz útjára elinduló hiveiket, tanítványikat. Főérdeme a könyvnek, a tiszta őszietlen őszietesség. Tizenegy fejezetben egyetlen fizetett sor sincs semmiféle utazási, vagy hajózársaságtól, vagy Amrikai cégtől. Mert e zsebkönyv szerzője mindig és mindenben csak a kivándorló érdekeit, a neki szükséges és hasznos tudnivalókat tartotta szem előtt s lelkiismeretes és őszinte tanáccsal a kivándorló boldogulásának az útját egyengeti. Így aztán valóban hasznos hézagpótló ez a könyv, nélkülözhetetlen tájékoztatója minden kivándorlónak, amelynek azonban jó hasznát veheti az is, aki szórakozni, vagy okulni megy Amerikába. A felkemény kötésű, igen csinos kiállítású könyv ára 1 kor. 60 fillér, bérmentes megküldése 25 fillérral több, és megrendelhető a kiadó cégről. (Légrady Testvérek, VI. Váci-körut 78.) De kapható bármely hazai könyves boltban is.

Halálra szántak szövetkezete.

Akik megegyezéssel végezték ki egymást.

— január 4.

Egy borzalmas bünszövetkezet nyomára jött a szibériai Tomszk város hatósága. A felfedezett szövetkezet annál veszedelemesebb, mert tagjai csupa vallási fanatikusok voltak. A szövetkezetnek az volt a célja, hogy azokat, akik fájdalmas és gyógyíthatatlan betegségben szenvednek, minden fájdalom nélkül szabadítsák meg az élet terhétől.

Az egyesület tagjai gyűléseket is tartottak a Tomszk meletti erdőszécsében és ezeken a gyűléseken arról döntöttek, hogy az egyesületnek ez, vagy amaz a tagja életké-

pes-e, vagy nem. Annak, akinek az életéről van szó, szintén jelen kellett lenni a gyűlésen és maga is nyilatkozott, hogy élni akar-e tovább, vagy beleegyezik abba, hogy megölik.

Azonban a döntő szó azért nem a ki-szemelt ádozaté volt, hanem a gyűlésé, mert ha az volt a megállapodás, hogy meg kell halni, akkor kérészetlenül felnyitották az elítéltek ereit.

Azonban legutóbb rajtavesztett a bünszövetkezet szörnyű üzemlein. Egy özvegy asszonynak ügyessége a rendőrség kezébe juttatta a kegyetlen társaságot.

Majmka nevű gazdag özvegy asszony lakott Tomszkban, akinek életét rossz szemmel nézték kapzsi rokonai. Rafogták tehát, hogy kőszvénye van s ez annyira agyára ment, hogy nemsokára megöli. Természetesen az özvegy asszony életének kérdése rövid időn a szövetkezet gyűlése elé került, ahol azonban bármennyire tiltakozott is, kimondták reá a halált.

Mikor aztán látta, hogy rokonai jóakaratára ellen semmi sem menti meg a haláltól, úgy tett, mintha elájult volna. A szövetkezet alapszabályaiban volt ugyanis, hogy aki eszméletlenül nincsen, nem lehet kivégezni.

Az így nyert haladékot arra használta fel, hogy a tomszki rendőrségen jelentést tett az eset feől, mire a rendőrség kivonult és az egész társaságot kézrekerítette. A bünyvi eljárás persze az egész szövetkezet ellen folyamatban van.

KÖZGAZDASÁG.

Heti piaczi árak.

— január 4.

A keddi hetivásár áráiról a vásárfelügyelőség a következőket jelenti:

100 klg.	Kor.-tól.	Kor.-ig
Buza	18—	19—
Ketszeres	17—	—
Rizs	15—	13 60
Árpa	14—	—
Zab	14—	—
Tengeri	17—	—
„ csöves	—	—
„ szemes	—	—
Köles	15 80—	—
Szalonna, sós	—	—
„ uj	110—	116—
Háj	126—	128—
Zsír	140—	—
Kihasított sertés	92—	100—
Sertéshus	80—	96—
Széna	10—	—
„ II. rendű	9—	8—
Luzerna	9—	—
Bakköny	7—	—
Lohere	7—	—
Takarmány szalma	4—	—
Alom szalma	1 80—	—
Zsup szalma ezáz kéve	10—	8—

A hetivásár forgalma kedden a következő volt:

Ló felhajtattott	380
Elkelt	160
Szarvasmarha felhajtattott	520
Elkelt	310
Sertés felhajtattott	520
Elkelt	470

REGÉNYCSARNOK.

Holdvillág és Piroska.

Írta: Kóbor Tamás.

Jettike napokon keresztül ült az ablak mellett, sötétes ábrándokba merülve. Azt mondta: a feje fáj s ilyenkor nincs

földi hatalom, mely őt borongásából föl tudná rázni.

Az édesanyja rá-ránézett, szót is néha hozzá s aztán felindulva hagyta magára. Jettike könyes szemekkel bámult utána s midőn az ajtó bezáródott, ráfeküdt a karjára, úgy zokogott.

Végre is — te:ni kellett érte valamit. A szegény kis lány arca fehér volt, mint a lilium s halántékán látszottak a kék erek. Nem evett, nem aludt, egyre csak a feje fajt s ha szóltak hozzá, sírásra fakadt.

Az édes anyja elébe állt s rászólt:

— Hallod-e, Jetti, vége legyen már! Azt mondom, vedd ki a fejedből azt az embert, azt a... gazembert!

Jetti kővé meredt az ijedségtől, majd édes anyja felé nyujva karjait, szót:

— De édes anyám, én nem tudom kiről beszélsz!

— Hagyd el, nagyon jól tudod, valamint én is nagyon jól tudom, mitől fáj a fejed. Gazember az s ha tudni akarod, miért nem jön: hát megmondom. Kiutasítottam!

Jettike nem ismételte, hogy nem tudja kiről van szó. Némán, csüggedten maradt ülőhelyében s lehorgasztotta karjait.

Édes anyja oda ment hozzá és meg-simogatta a haját.

— Rossz anyád voltam? Mért nem vagy őszinte hozzám?

Jetti küzdött magával, fehér arcát elöntötte a vér, aztán zokogva rejtette anyja keblére.

— Hidd el mama, a fejem fáj, csak a fejem fáj!

— Nincs bizalmad, nincs bizalmad, szót anyja fájdalommal, hát legyen úgy, ahogy akarod.

Voltaképpen igen egyszerű volt az egész história, sőt nem is volt história. Doctorandus uram udvarolt és szerelmes volt, amíg doktor lett belőle. Ekkor hirtelen nagyon sok dolga akadt s nem ért rá eljönni. Mikor eljött, ideges volt, sokszor durva is. Ettike sirva szót hozzá:

— Ernő, Ernő, maga nem szeret már.

— Hát ha úgy akarja, legyen úgy.

Ezzel ott hagyta. Egy hét múlva jött s akkor a mama megkérdezte, mi járatban van. A doktor ur kissé zárkózottan felelt, hogy ezt a kérdést nem érti. Amire a mama hátat fordított neki s azt mondta:

— Reménylem, hogy azért mégis csak eleget mondtam.

— Tökéletesen, szót a doktor ur, meghajtotta magát és ment.

Az utcán kissé felindult volt, de mégis csak azt mondta magában:

— Hála istennek, csakhogy szabadultam.

S Jettikének azóta fáj a feje.

Nem kívánt a szegény gyermek semmit, csak nyugalmat. Féltve őrizte sajnó sebéit, melyben lassan elvérzett, ahogy őrizte a szíve titkát. — A szíve titkáról ugyan tudott mindenki, talán még mielőtt ő tudott róla, de még sem birt róla szólani; inkább meghalt volna, semmint szóval meg tudta volna vallani, hogy szeret. Zárkózottságát konokságnak kvalifikálták s ez bizonyos elkeseredést szült ellene. Hát hogy segítsenek rajta, ha nem szól, pláne tagad. Pedig segítni kell!

(Folyt. köv.)

A dr. Borsos-féle Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növést és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1—2 kor
1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.

Kapható:

MIHALOVITS J.
gyógyszertárában
DEBRECZEN,
Főter 31. szám.

BRAZAY FÉLE SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Új asztalos és épületfa kereskedés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy Debreczenben, a Postakertben, Falk Ármin és Tsa kefégyára mellett

asztalos- és épületfa raktárt

nyitottam, ahol is asztalosoknak, építézeknek, ácsoknak, kerék- és kocsigyártókask stb. a legkitünőbb anyagot tartom raktáron.

Különösen ajánlok faragott-és fűrészelt épületfát, deszka, lécz, zsindey- és gömbfákat.

Rendkívül előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe, juttatnak, hogy kívánalmaknak legjobban megfelelhettek.

Megrendelések elfogadtatnak a telepen (Falk Ármin és Tarsa kefégyára mellett) és Simonffy-utca 55-ik szám alatti lakásomon, valamint telefon utján 386. szám alatt (kérem e telefon számot jól megfigyelni.)

Tisztelettel

BETTER IGNÁCZ, épületfa és deszka kereskedő.

Debreczen sz. kir. város világitási vállalata.

Arleszállítás.

A magyar gázizzófény részv. társasággal történt megállapodás értelmében 1905 január 1-től kezdve az Auer izzótestek árát 60 fillérre, az üveg hengerekét 50 fillérre szállítjuk le.

A t. közönség b. tudomására hozzuk, hogy

a valódi Auer áruk

ezentul is csak a városi világitási vállalattól szerezhetők be és azzal fényerőre és tartóságra nézve semminemű utánzat vagy himisitvány nem versenyezhet.

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250,000 hálaírat 1 év alatt.

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
bűzös száj!

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki
— maga plombirozhatja —

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus“ ne hiányozzék egy háznál, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja: a nyugalom. A fogfájda makban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai elemiesség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5—6 odvas fogakra elegendő, használati utasítással 2 korona 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviselőtől, melynek czime:

„Plombus“-szert üldes, Pásztó, Heves-m.

Meghívás.

Az Alföldi takarékpénztár Debreczenben

folyó 1905. évi január hó 19-ik napján d. u. 3 órakor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghívottnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az alaptörvénynek 2000 új részvény kibocsátása által 800.000 koronára való felemelése.
2. Az alapszabályok módosítása.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak választás utján leendő kiegészítése.

Debreczen, 1905. évi január hó 3. án.

Az igazgatóság.

Hirlapelárusítók

felvételnek

a „Debreczen“ elárusítására

városi nyomdában,

városház keresztépület

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-cigaretták hüvelyek, szivar skatulyákban. Jakabi-gyár Wien, VIII. Piaristengasse.

Siessen

már kérem, mert elkésik.

Még most tart az olcsó vásár.

Vásároljon:

**Bundát, kabátot, öltönyt és
gyermek-ruhat.**

Minden olcsó, olcsó és olcsó!

Ez még sohasem létezett!

≡ Ne tévessze el a czímet: ≡

**Egyedül csak a
Csanak fűszerüzlete mellett.**